

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen door middel van duurzaamheidscaan

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) staat bij veel ondernemers op de agenda. Helaas leert de praktijk dat nogal wat ondernemers niet goed weten hoe ze hieraan invulling kunnen geven. Om ondernemers in de agribusiness daarbij te helpen, heeft het Landbouw Economisch Instituut (LEI) in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een instrument voor zelfanalyse ontwikkeld: de duurzaamheidscaan.

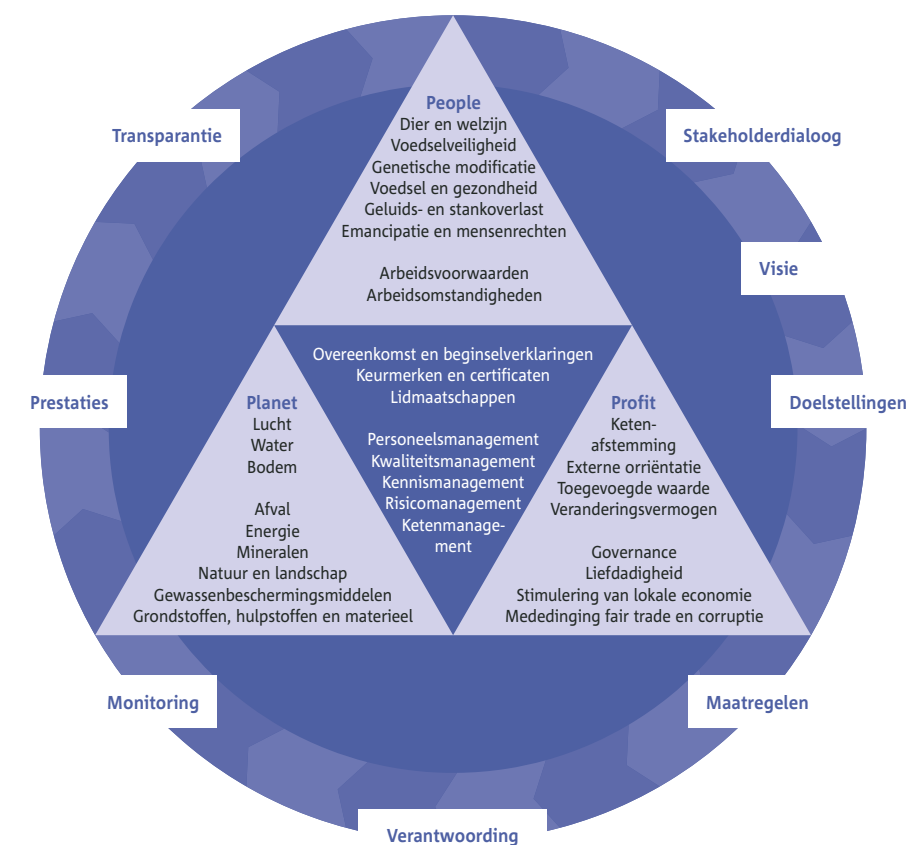
De duurzaamheidscaan is gratis en is bedoeld voor ondernemers in alle schakels en sectoren van de agribusiness. En dan vooral voor bedrijven vanaf vijf werknemers. Ook adviseurs kunnen de caan in hun contacten met ondernemers gebruiken.

Verbeterpunten zichtbaar maken

De duurzaamheidscaan gaat systematisch in op alle facetten van MVO. In de caan zijn naast de 25 duurzaamheidsthema's ook enkele algemene managementconcepten opgenomen die een positieve invloed hebben op de duurzaamheidsprestaties van een bedrijf. Daarnaast is er aandacht voor enkele managementinstrumenten die een belangrijke functie vervullen bij het doorvoeren van een duurzaamheidsstrategie in een bedrijf. Door het invullen van de caan krijgt een ondernemer een spiegel voorgehouden die laat zien welke verbeterpunten mogelijk zijn. Aan de hand hiervan kan een ondernemer makkelijker een duurzaamheidsstrategie formuleren en doorvoeren in zijn bedrijf.

Opzet duurzaamheidscaan

De duurzaamheidscaan is opgebouwd uit drie pijlers: People, Planet en Profit ('Triple-P'). Deze drie pijlers zijn onderverdeeld in de 25 verschillende duurzaamheidsthema's die de kern vormen van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Om deze thema's goed te kunnen managen, is het belangrijk dat alle onderdelen van de managementcyclus worden doorlopen (zie de schematische voorstelling van de caan). Gezamenlijk bepalen deze

Schematische voorstelling van de duurzaamheidscaan.

onderdelen de duurzaamheidsprestaties van een bedrijf. Om een duidelijk beeld te krijgen van de maatschappelijke wensen, start de managementcyclus met het voeren van stakeholder-dialogen. Met behulp van deze informatie kan de ondernemer een visie over duurzaamheid ontwikkelen. Vanuit deze

visie worden vervolgens doelstellingen geformuleerd, maatregelen genomen en verantwoordelijkheden vastgelegd. Het is belangrijk dat de ondernemer transparant over de duurzaamheidsprestaties van zijn bedrijf communiceert, zodat stakeholders hun beeld van het bedrijf kunnen bijstellen.

Het ministerie van LNV hecht grote waarde aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Jaarlijks reikt zij daarom de MVO-trofee uit.

Testbedrijf aan het woord: “Witte vlekken kwamen aan het licht”

“Als bedrijf zetten wij ons al enige jaren in om maatschappelijk verantwoord te ondernemen. De analyse met de duurzaamheidscaan maakte ons echter duidelijk dat er op het gebied van algemeen management en de verschillende duurzaamheidsthema's nog een te groot aantal 'witte vlekken' zijn. Zo ontbreekt het aan een integrale duurzaamheidsstrategie en is er geen duidelijke prioritering ten aanzien van specifieke duurzaamheidsthema's. Verder hebben we geen scherp omschreven beleid met heldere doelstellingen ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Hierdoor is het lastig om binnen alle lagen van de organisatie actief met duurzaamheid aan de slag te gaan. Medewerkers van het LEI en de Erasmus Universiteit Rotterdam gaan ons bedrijf nu helpen om deze knelpunten aan te pakken. Naar verwachting zal hierdoor het draagvlak voor maatschappelijk verantwoord ondernemen binnen onze organisatie worden vergroot.”

De duurzaamheidscaan kent diverse toepassingen. Zo kan de caan ook gebruikt worden als checklist bij het meten van duurzaamheidsprestaties en voor het kiezen/invullen van relevante aspecten voor duurzaamheidslabels en -keurmerken, het inzetten van verbetertrajecten door (groepen van) bedrijven, het samenstellen van een duurzaamheidsverslag, of het opzetten van een stakeholder-dialogoog.

De caan is uitgevoerd in Microsoft Excel. Bedrijven hebben dus geen afzonderlijke software en uitgebreide handleidingen nodig om de duurzaamheidscaan uit te voeren. De caan is vooraf uitvoerig getest bij vijf Nederlandse bedrijven uit de agribusiness.

De Duurzaamheidscaan staat op de website van het LEI (www.lei.nl) onder: Onderzoek > Tools & Software. Het bijbehorende onderzoeksrapport is op dezelfde site te vinden onder: Publicaties > Rapporten: Boone, J.A. en E. ten Pierick (2005).

Duurzaamheidscaan agrosector: Een instrument voor zelfanalyse door bedrijven. Voor meer informatie over de caan kunt u terecht bij Koen Boone, tel.: 070 - 3358235, Koen.boone@wur.nl of Eric ten Pierick, tel.: 070 - 3358159, Eric.tenpierick@wur.nl

Visserijsector Chili in de lift

De vissector in Chili zit in de lift. In 2004 groeide de sector met 22%, terwijl het gemiddelde groeipercentage 6,1 bedroeg. Qua werkgelegenheid is de vissector de op twee na snelst groeiende sector van het land. Chili wil voor 2012 een verdubbeling van de visexport realiseren. Daarmee moet het exportcijfer in de buurt van de US\$ 3 miljard komen. Buitenlandse investeringen in de zeevisserij door bedrijven uit de EU-landen zijn alleen mogelijk door participatie in of overname van Chileense bedrijven.

Hoewel de visconsumptie met 8 kg per inwoner per jaar niet erg groot is, is Chili alleen al vanwege de geografische structuur toch een echte visserijnatie. Het land is ongeveer net zo breed als Nederland, maar door de enorme lengte is het ruim 22 keer groter. De afstand van noord tot zuid is meer dan 4.000 kilometer en de totale kustlijn is zeker twee keer zo lang. De aangrenzende Stille Oceaan is relatief schoon en ongestoord.

Zeevisserij

Het bestand aan vis en schelpdieren in de Chileense wateren is zeer gevarieerd. Deze variatie is duidelijk waarneembaar op de vismarkten en ook op bijvoorbeeld de menukaarten van de visrestaurants in Santiago. Toch worden slechts vier soorten in grotere hoeveelheden gevangen: makreel, horsmakreel, sardine en ansjovis. Jaarlijks wordt ruim 3 miljoen ton vis gevangen. De vangsten worden voor het overgrote deel verwerkt tot vismeel (voor vee- en visvoer), visolie (voor industrieel gebruik) en verpakte producten (vers, gekoeld, bevroren en in blik) voor menselijke consumptie. Eén van de beleidslijnen van de Chileense overheid is een groter deel van de vangst een hoogwaardiger bestemming te geven dan vismeel.

Belangrijkste vissoorten

In het noorden van het land wordt met het oog op de vismeelindustrie ansjovis gevangen (jaarquotum circa 1,8 miljoen ton). In een uitgebreid gebied vanaf iets ten noorden van Santiago tot ongeveer 1.000 km ten zuiden

van Santiago is horsmakreel de belangrijkste vis (quotum circa 1,5 miljoen ton, 1/3 bestemd voor menselijke consumptie). Dit is de vis waar Nederlandse bedrijven de meeste belangstelling voor hebben. De minimummaat is 26 cm en de vis heeft een lager vetgehalte dan de Europese horsmakreel. Verder naar het zuiden zijn nog enkele heeksoorten van belang (gezamenlijk quotum circa 60.000 ton).

ning, maar slechts 100 gebruiken de vergunning actief. Bij aanlanding van de vis maakt het niet uit of de vis binnen de 200-mijlszone is gevangen, omdat alle vis op het quotum in mindering wordt gebracht. Elke boot wordt gevolgd via een satellietstelsel. Binnen de 200-mijlszone mogen in verband met bescherming van werkgelegenheid aan de wal geen fabrieksschepen actief zijn.

‘Buitenlandse investeringen in de zeevisserij zijn alleen mogelijk door participatie of overname’

Vergunningen

Chili zou graag zien dat buitenlandse visserijbedrijven de zeer gesloten Chileense visserijsector komen versterken. Buitenlandse investeringen in deze sector door bedrijven uit de EU zijn mogelijk, maar op dit moment kan dat alleen via participatie in of overname van Chileense bedrijven, omdat nieuwkomers niet voor quota in aanmerking komen. De regelgeving in Chili lijkt erg op die in Nederland. Alle in economisch opzicht belangrijke soorten zijn gequoteerd. Het quotum wordt toegekend aan boten met een visvergunning. In totaal zijn er 250 boten met een vergun-

VN-zeerechtverdrag

Chili heeft altijd een bijzondere belangstelling gehad voor het uitoefenen van zeggenschap over de kustwateren. Het was het eerste land ter wereld dat in 1947 op eigen gezag een kustzone van 200 zeemijlen instelde. Nu heeft het als de meeste kuststaten het VN-zeerechtverdrag ondertekend. Dit verdrag geeft onder andere het recht op de economische benutting van de ‘Exclusieve Economische Zone’ (EEZ) van 200 zeemijlen. De Chileense EEZ loopt van het Antarctisch gebied tot in de subtropen en beslaat maar liefst 3,4 miljoen km².